

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto IV.

V Celovec 25. oktobra 1885.

Št. 20.

Prazne besede, s katerimi liberalci slepijo ljudi.

VI. Verdrängung der liberalen und der
deutschen Partei — spodrivanje liberalne
in nemške stranke.

B.

Spodriniti pa hočemo tudi nemško stranko, to je, tiste prenapete kričače, ki povzdigujejo samo Nemce in kar je nemškega, druge narode pa zaničujejo. Ti ljudje pravijo v svoji prevzetnosti, da v Avstriji mora Nемеc imeti prvo besedo, šole in kancelije morajo biti kar le mogoče nemške, le Nemci naj sedijo pri polni mizi, drugi narodi pa naj bojo v kotu, in naj se jim le včasih vrže taka kost.

Vi dobro veste, gosp. dr. Wrann, da možje nemške stranke tako mislijo in tako govorijo; in vender kakor rojen Slovenec zagovarjate in branite to stranko! Kako je to mogoče?

Mi pa pravimo: tako stranko spodriniti je naša pravica in naša dolžnost. Naša pravica se naslanja na državne temeljne postavbe, v katerih je zapisano, da imajo vsi narodi enake pravice. Da bi imeli pa Nemci več pravice, kakor drugi narodi, kaj tacega ne beremo v nobeni postavi. Še „Celovčanka“, ki se le malokedaj spravi nad prenapete Nemce (toliko rajši pa popisuje šulferajnske shode), naredila jim je nedavno ojstro pridigo. (Glej „Klft Ztg.“ od 25. sept. št. 218.). Očita jim blizo tako-le, da oni niso zadovoljni s tem, da bi imeli enake pravice z drugimi narodi, ampak oni hočejo imeti več pravice, hočejo biti nekaki gospodarji in jerobi čez druge narode. To jim pa nikakor ne more obveljati. Sedajne evropske države slonijo vse na tej podlagi, da imajo vsi državljani enake pravice. Zato so se odpravile pred pravice plemenitašev (grajščakov). Zdaj hočejo pa celemu nemškemu rodu dati neko predpravo. S tem bijejo nemški liberalci sami sebe po ustih, kajti oni podirajo to, kar so l. 1867 sami zidali. Takrat so imeli veliko večino v državnem zboru in ne morejo reči, da jih je kdo prisilil v to, da so sklenili člen 19. drž. temeljnih postav, kjer je izrečena enaka pravica vseh narodov“. Gosp. dr. Wrann le sami berite tisto številko „Celovčanke“, da boste sami videli, kako vas podučuje!

Ta postava je še zmirom v veljavi. Kdor tedaj pravi, da ne smejo imeti vsi narodi enakih

pravice, on se upira in punta zoper državne postavbe, tak dela nemir in zdražbo. Vaša stranka, g. dr. Wrann, nam zmirom očita, da mi delamo prepir in nemir v deželi. Zdaj Vas pa prašamo: kdo dela nemir, ali mi, ki pravimo „bodimo vsi bratje!“ ali pa Vaša stranka, ki pravi „mi nočemo biti bratje, mi Nemci smo kaj več kakor Slovenci! Mi smo vaši gospodi, vi pa naši podložni!“? Vi zmirom pravite, kako dobro je, da se je odpravila robota in desetina; tudi mi pravimo: prav je, da se je odpravila ta butara. Toda Vi hočete upeljati novo roboto. Kakor so bili Slovenci prej pokorni nemškemu grajščakov, tako hočete naj bi bili zdaj pokorni nemškemu liberalcem t. j. nemškemu mestjanom. Po vaših mislih mora Slovenec zmirom komu v strahu biti. Ja, vi nemški liberalci nas hočete še huje stiskati, kakor so nas prej nemški grajščaki. Vi nas hočete potlačiti v duševno robstvo, v šole in kancelije nam silite svoj nemški jezik. Vi ne pustite, da bi se Slovenec izučil v svojem maternem jeziku, ktereга mu je Bog dal; vi dajete slovenskim otrokom trdo nemške učitelje, da se Slovenci v šoli ne morejo nič naučiti in da tako zmirom ostanejo nevedni siromaki. Vam je to prav, da je pri sodnijah vse nemško, in da Slovenec dostikrat nič ne razume, če prav gre za njegovo čast, premoženje ali življenje! Vi morda porečete: „Saj je bilo vselej tako.“ Mi pa odgovorimo: Krivica ne postane pravica, če bi terpela prav tisoč let. Sicer pa še res ni, da je bilo vselej tako. Res je, da so v šolah tudi poprej ponemčevali, pa niso nikogar silili v šolo, kakor zdaj. Kdor je sam hotel, dal je otroka v šolo, kdor ni hotel, obdržal ga je doma. Res je, da so bili uradniki tudi prej večidel Nemci. Pa prosti Slovenci so imeli svoje „flegarje“, ki so slovensko znali, z uradniki niso imeli Slovenci nič opraviti. Ni res, da je bilo „vselej tako“. Prej nismo imeli postavbe, da imajo vsi narodi enake pravice, zdaj jo pa imamo, in postavbe se morajo spoštovati in spolnovati!

Nemška stranka pa noče nič slišati o ravnopravnosti, ona hoče Slovane stiskati in jim kratiti njih pravice. Slovani se pa tudi branijo, in zato imamo več en prepir, in ta prepir slabši našo Avstrijo. Naša dolžnost je tedaj, spodrivati ošabno in krivično nemško stranko, in se poganjati za to, da dobijo vsi narodi enake pravice. Potem bojo vsi narodi zadovoljni, radi bojo Avstrijo branili proti vsem sovražnikom, in tako bo Avstrija močnejša, srečnejša in spoštovana pred celim svetom.

Veliko smo imeli z Vami opraviti, gosp. dr. Wrann, pa ne zoper Vašo osebo, ampak le zoper

Vašo politiko. Kar Vaša stranka hoče, to bomo zmirom pobijali, ker je ljudstvu v škodo. Mi se bomo zmirom držali gesla:

„Za vero, dom, cesarja!“

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Nemški učitelji in slovenski otroci.) Iz Spodnje Zile, iz Podjunske doline in tudi od drugod so jeli dopisovalci popraševati: „Kako bo nemšk učitelj podučeval slovenske otroke?“ Tako sem o nekeji priložnosti tudi jes poprašal nekega gospoda v Celovci, ki ima pri šolah imenitno, izdatno besedo. Kaj pa mi je gospod odgovoril? Rekel je: „Kjer sta dva učitelja, sme in more eden biti trd Nemeč.“ Čudil sem se, iz takih ust slišati tako besedo. Predznil sem se prašati: „Ktere otroke pa bode podučeval trdi Nemeč, otroke nižega ali višega razreda?“ Dobil sem ta-le odgovor: „No! ta je pač abotna; se ve da otroke višega razreda.“ „Dobro, odgovorim; zdaj pa prosim, da me nekaj potrpežljivo poslušate.“ V dveh-treh letih se slovenski otrok pri slovenskem učitelju nižega razreda v svojem abecedniku nauči črkati, glasovati in — če dobro gre — brati. Nekaj tudi šteti, rajtati in pisati. Zdaj prestopi v viši razred, kjer podučuje trd Nemeč. Ta pa ni v stanu, slovenski nauk nadaljevati in slovenski otrok je primoran, še pičlo slovensčino nižega razreda pozabiti in ves poduk in trud in zlati čas nižega razreda je zgubljen. Zatorej se lahko vrjame in je tudi resnica, da slovenski otroci v tistih šolah, kjer je v višem razredu trd Nemeč, ne znajo slovenski brati ali pisati, kakor starši trdijo in tožijo. Koliko pa otročiči — 9—10 let stari — ki doma nemške besedice slišijo ne, nemškega podučevanja iz ust trdega Nemeča zastopijo in zapopadejo, tudi vsakdo lahko sprevidi, kdor se je le količkaj z otroci obhodil in pečal. Ali ni tako prašam gospoda? Odgovoril ni ničesar, pa z rameni je zmigal, — v šolah pa je ostalo vse pri starem in menda še zdaj velja pravilo za slovenske šole: Kjer sta dva učitelja, sme in more eden biti trd Nemeč.

Iz Celovca. (Zakaj moramo podpirati šolsko družbo sv. Cirila in Metoda.) Nemški šulferajn lovi slovenske otroke za svoje nemške šole. Ponemčevati Slovane jim ne gre več tako gladko izpod rok kakor prej, ko so Slovani še spali in se niso nič branili. Zato so si izmislili šulferajn in upajo, da bojo Slovane ponemčili z nemškimi šolami. Mi tega ne verujemo. Vender je pa gotovo, da so šulferajske šole huda plevelj na naši njivi. Otroke v teh šolah bojo le potrapali, to je, neumne storili. Slovensko bo otrok na pol pozabil, nemško se pa naučil ne bo, tedaj ne bo znal nobenega jezika. Kaj se morejo otroci naučiti v taki šoli, kjer se učitelj in otroci ne zastopijo med seboj?! Krščanskega duha pa je menda tudi koj malo v teh šolah, saj vemo, da vodijo šulferajn liberalci, prostozidarji in judi. Zato se nam morajo v resnici smiliti taki otroci, ki hodijo v šulferajske šole. S čim bomo pa to zabranili? Nemški šulferajnovci vabijo slovenske otroke s tem, da jim dajejo bukve, obleko in take reči za-

stonj. Zato smo pa tudi Slovenci napravili svojo šolsko družbo sv. Cirila in Metoda. Pa mi ne bomo lovili nemških otrok, ampak branili bomo le svoje slovenske. Zato je pa tudi nam treba denarja, da bomo mogli šulferajnu nazaj jemati slovenske otroke s tem, da jim bomo tudi mi dajali bukve, obleko itd. zastonj. Morda bo tudi treba tu pa tam napraviti kako lastno slovensko šolo, in za to je treba veliko denarja. Slovenci, le pridno tedaj delajte podružnice in nabirajte denar za šolsko družbo, to je v resnici dobro delo, in Bog ga bo blagoslovil!

Iz sv. Višarij. (Konec letošnjih pobožnih vaj.) Danes sklenemo pobožnost v tej romarski cerkvi. Po strašnih plohah in velikih škodah, ki so jih nevihte napravile v zadnjih dnevih, zlasti pa vsled snega, ki nas je v petek zapadel, nismo pričakovali dosti romarjev na roženkranjsko nedeljo. Pa vkljub vsemu temu se jih je sešla lepa množica, zlasti od daljnih krajev. Zjutraj se nam podaja velikansk razgled; nebo precej jasno, gore pa, kakor daleč nesejo oči, snegom pokrite, po deželi pa leži v nižavah gosta, belkasta megla. Morebiti je ajdo varovala slane, če že ni bila poparjena od prejšnjega dneva.

Sploh je bila letos božja pot nekaj manj obiskovana, kakor vlani, to pa nekoliko zavoljo obilnega snega o binkoštih, nekoliko tudi zavoljo deževja v drugi polovici septembra in proti koncu.

Popoldne ob treh je bilo opravljeno naše delo, in odpeljali smo se po snegu na sanih v dolino.

Izpod Obirja. (Cerkvene poprave.) Srčno veseli vsakega katoličana, ko sliši ali bere, da se cerkve popravljajo in lepšajo k večji Božji časti. Res je, v ta sveti namen se veliko stori naše dni. Rožna dolina se sme hvaliti in ponosna biti na svoje cerkve, lepe turne in zbrano zvonenje. 27. sept. tega leta so gosp. dekan Ambrož posvečevali novo popravljeno farno cerkev sv. Valentina v Glinjah. To je čast in veselje za gosp. fajmoštra pa tudi za celo faro. Zatorej sem se čudil, kar sem v nedeljo Marijinega imena videl tam na Žihpoljah v slovečej romarski cerkvi. Že je čez leto, kar je strela vdarila v turn; pridni farmani so hitro prileteli na pomoč in srečno ubranili, da oba turna in morebiti še cerkev nista pogorela. Eden izmed dveh turnov je za seženj daleč pogorel. Naredila se je za silo lesena streha iz dil in tako žalostno stoji ta turn zraven svojega veliko višega tovarša. Ne samo jes, timveč vsi, posebno nemški romarji, katerih pride imenovano nedeljo vselej prav veliko, smo se čudili in omilovali, da se ta podrtija ne poravna. Tudi tlak po cerkvi je resne poprave živo potreben. Nek liberallec je začel, kakor je tim žlobudračem v navadi, grdo udrihati po cerkvenih predstojnikih. Jeza me prime in letim prašat, da na pravem mestu zvem, kako in kaj. Iz zanesljivih ust pa zvem, da so gosp. fajmošter in cerkvena gg. ključarja čisto nedolžni pri tej reči; gosp. fajmošter so že 5—6krat to zadevo pognali v Celovci, pa še dosedaj žalibog zastonj. Menda ta reč visi pri nekem e. k. gosp. inženirju, ki nima časa napraviti načrt, kako se bode turn poravnal, in sestaviti proračun, koliko bode vse vkup stalo. Ves potolažen se vrnem k tistemu godrnjaču in obrekovalcu, in mu zamašim hudobna usta.

Iz Sveč. (Potres; — Drava.) Četrtek 15. oktobra smo bili vsi v strahu. $\frac{3}{4}$ zjutraj se je jela zemlja tako močno tresti, da se je vse gibalo. Otroci, ki v hiši nad pečjo na derah ležijo, so jeli vpiti in ljudje pod strešjem na vrhu so s postelj skakali in v hišo prileteli, vsi smo bili zbežni in od straha vsi leseni. Dobro, da je vse skorej potihnilo. Mislili smo, da bode sodnji dan. — Čakali smo, dolgo smo čakali, da se bode začela Drava ravnati, menda po zimi bo resnica. Pa bojimo se, da ne bomo nič kaj prida pričakali. Osnova ali načrt, kako se bode Drava ravnala, naredili so samo le pri zeleni mizi, — mi, ki Dravo poznamo in od Drave trpimo, smo to osnovo še le videli pri poslednjem razstavi v Celovci. Ko bi bili našo vodno zadrugo — Wassergenossenschaft — ali vsaj druge izkušene in zanesljive sosede poprašali, — gotovo bi se bila osnova napravila vsa druga. Lehko bi se Drava dala vravnati na krajšem potu, veliko boljši kup in za naše njive in travnike veliko varnejši. Pa vse je menda že zastonj, ker se je že oglasil iz Gorice nek mož, ki bo ravnanje izpeljal po sedanjem načrtu. Bog daj, da bi se blizo sto tisoč goldinarjev ne vrglo zastonj brez male ali pa nobene koristi v Dravo!

Iz Št. Janža v Rožnej dolini. (Žalostne novice) imamo poročati. Letina je pri nas slaba: v igred je bila presuha, potem je nekterim toča pobila vse, in slednjic nam je Drava poplavela in zasula naše njive in travnike. Bog daj, da bi se nam davki izdatno polajšali in še od drugod nam prišla kaka pomoč! Prave reve in potrebni smo! — Po noči od nedelje na ponedeljek — 11. do 12. oktobra — se je nekaj prigodilo, kar nam je spreletelo mozek in kosti. Nek 19 let star hlaček pri Juriču v Posinčejvesi se je v nedeljo podal na bližnjo ves Salo pri Spodnji Bistrici. Ponedeljek zjutraj ga najde po domače Ledrar zunaj na travniku le malo še živega; hitro ga spravi v hišo, kjer pa je kmalo izdihnil svojo dušo. Mrtvega odpeljejo k Juriču in vtorek je prišla sodnijska komisija iz Celovca. Ta najde, da mu je nekdo črepino razbil in ga tako ubil. Slišal sem praviti, da se je nek fantalin iz Bistrice sam oglasil pri sodnji v Borovljah in povedal, da ga je on mahnil. Prej ko ne je spet prekleto žganje in ponočevanje te strašne hudobije krivo. Kam smo prišli! — Pri tej priložnosti se je nekaj zgodilo, kar nas Slovence vse žali in boli. Ko je gosp. dohtar W. iz Celovca mrliču črepino žagal, da rano in možgane pregleda, rekel je prav glasno: „Der hat einen starren Schädel, der muss gewiss ein Windischer sein!“ Znani vrli Slovenec, gosp. župan Stih, po domače Šlemic, se hitro oglasi in pravi: „Nein, Herr Doctor! das war kein Windischer, sondern das war ein Ungar, — er hat einen Heimathschein in magyarischer Sprache.“ To se je godilo v Posinčejvesi, kjer živijo sami čisti Slovenci, — to se je godilo o priložnosti c. k. sodnijske komisije, — zoper tako obnašo in djanje moramo Slovenci pretestirati. Ali mar mislite, da smo Slovenci leseni, da nič ne čutimo, in da nas nič ne boli?!

Iz Grabštanja. (Spominek; — nemški šulferajn.) Imeli smo veliko čast in srečo, da so naš presvitli cesar Franc-Jozef hodili po naši občini. Pri vojaških vajah ali manefrah so jezdarili po raznih krajeh; poslednjic so obstali na

Vrazah blizo Motovilnika in Dobernika. Raz tega humca se vidi daleč okoli po celej širokej planjavi. Svitli cesar sedé na konji so se ozirali okoli in okoli in ogledovali, kako se vojaki obnašajo in vokujejo na raznih mestih. To mesto, na katerem so presvitli cesar stali poslednjobart, ostane nam v večnem spominu, ostane celej Grabštanjske občini imenitno in tako rekoč posvečeno. Zatorej veseli vse prebivalce ne samo Grabštanjske občine, timveč vse prebivalce širne okolice, da je — kakor se pripoveduje — občinski odbor sklenil, na imenovanem mestu postaviti dostojen spominek. Vsakdo bo radevolje podelil svoj darček v ta imenitni večni spomin.

Malokteremu pa je po volji, kar je občinski odbor menda tudi sklenil. Govori se namreč, da je odbor sklenil nemškemu šulferajnu iz občinske mošnje darovati 20 gld. Kdor hoče izmed Slovencev kaj dati za nemški šulferajn, naj seže v svoj aržet in da kolikor se mu zljubi, tuje mošnje naj pa pri miru pusti. Te naše mošnje so že prej večidel prazne in poslednji požar jih je pa čisto posušil. Lepo popravljene so res naše hiše in kudenji, — na ranah pa, ki nam jih je vsekal poslednji ogenj, bomo še bolehalo mnoga leta!

Iz Št. Jurja pri Velikovecu. (Volitev.) Občinsko volitev smo opravili, in skoraj bi bili nas Slovence čisto podrli. Malo je menjkalo, da nam niso urinili za župana nekega Nemca iz Trušenj, ki je ves goreč za nemški šulferajn. Za župana bo menda spet Andrej Markič. On Slovincem ni nasprotnik, če ga ne motijo drugi. Za svetovalce so voljeni Jakob Müller, Karl Rak, Jože Morič in Lenart Sporn. Kmaló se bo pokazalo, ali se bojo nagnili na slovensko ali na nemško stran.

Iz Šmarjete pri Velikovecu. (Nesrečna volitev.) Nedavno smo imeli občinsko volitev. Mnogo smo želeli, znebiti se liberalnih svetovalcev in občinskega pisarja Haneja Hermetra, ki je ves goreč nemškoliberalalec in s kmeti tako mogočno govori, kakor bi bil njih gospodar, ne pa njih služabnik. Pa volitev se nam ni ponesla. Naši so še precej pritiskali, pa trije iz Št. Jurja so menda zaspali, ali pa njih ura kaže narobe, ker niso vedeli, kdaj je bila ura deset. Tako smo spet za tri leta padli pod oblast liberalcev, in veliko besedo bo imel spet Hanej Hermetr. Kdaj bojo vender naši kmeti spoznali, da je volitev imenitna reč? Kdaj bojo začeli bolj pridno prihajati k volitvam?

Izpod Svinčene planine. ((Žalostni časi in nerodno življenje.) Prišli so hudi časi nad nas. Tepla nas je suša, toča in povodnj. In koliko ljudi je letos ubila strela! Pa bati se je, da bojo prišli še hujši časi, če bo svet tako živel, kakor zdaj. Ne poznajo ne praznika, ne posta. Duhovnike zaničujejo, iz vere se norčujejo. Noč in dan se plazijo po gostilnicah in hodijo po prepovedanih potih. Mladi ljudje imajo med seboj same nemarne pogovore; mlada dekleta je toliko sram, kakor volka strah. Kdor ima še količkaj vere, ga mora kar groza biti, taki pogovori se slišijo med ljudmi.

Iz Žirov. (Nesreča.) V našem kraju zgodila se je ta nesreča. Neki kmet je šel v petek 2. okt. v gojzd. Menda da bi kaj vstrelil, je djal puško v koš. Ko pride v hrib in jemlje puško iz koša, zateknil se je petelin v košu, puška se sproži

in strelivo se vsuje možu pod ramo in v prsa. Čez dva dni je umrl. Slovenci, pustite puško, to ni za kmeta.

Iz Kanalske doline. (Nekaj o razglaševanju postav.) Kedar dobivamo družbine bukve sv. Mohora, napred sežem po „Slovenskem Pravniku.“ Prikupil se mi je, ker jasno, jedrno razlaga postave obč. dr. zakonika. Večkrat mi je prišlo na misel, koliko pravnih bi se odvrnilo, koliko stroškov in potov prihranilo, in povrh koliko manj bi bilo sovražstva med sosedi, če bi se ljudem postave razjasnovale in razlagale v priprostem, umljivem jeziku. Kdo ne ve, kolikokrat zagazimo v kazni ali globo prav zaradi tega, ker ne vemo postav; te pa ravno zdaj rastejo kakor gobe po dežji.

V dokaz Vam povem nekaj, kar se je dogodilo v minulem poletju.

Začetka julija t. l. dobim poziv pred sodnijo Trbiško; na pozivu je stalo, da sem tožen zaradi prestopka postave o živinski kugi. Izprašujem svojo vest, kako bi se bil pregrešil zoper to postavo o kateri nisem nič vedel, — vsaj paragrafov nisem poznal. Spominjam se, da sem dal dve junici na pašo v „Mrzlo vodo“. Ondi je ena zbolela na parkeljnih in se je morala nazaj pripeljati, druga pa se je gnala v Trbiško planino za Rabeljskim jezerom. Kmalo še zvem, da so še drugi gospodarji iz vasi, ki so dali živino v isto planino povabljeni pred sodnijo na 13. julija. Vsi so mislili, da zaradi moje zbolele junice.

Ko pridem v sodnijo o določeni uri, vidim sosede že odpravljene in vsi so se strašno kislo držali. No si mislim, kakošen močnik se pa tu kuha; je li tako osoljen, ali neslan, ali kisel? Potrkam in stopim v kancelijo. Ondi najdem sodnijskega pristava, potem Trbiškega župana C. Schnabeggerja kot uradnega tožnika, enega financarja in pisarja. Sodnijski pristav mi naznani prestopok. „Vi ste ovajeni od žandarja v Rabeljnu, da ste mesca junija gnali dve junici v planino za Rabeljnom brez živinskega „posa“; s tem ste krivi prestopka postave o živinski kugi, ki se kaznuje z globo od 5—60 gld. Blizo takole so mi naznani prestopok.

Jaz pa se tudi blizo takol-e zagovarjam: „Tu bo nekoliko pomote vmes. Le ena junica je bila gnana skoz Rabelj, drugo sem dal iz Mrzle vode domov pripeljati; tudi je nisem sam gnal, niti kateri mojih ljudi, temuč gnal jo je najemnik ondotne planine, moj sosed. Njemu sem zročil živino, kakor vlani in on je vse natanko storil, kakor vlani. On je naznanil vso živino, ki jo žene na planino in je mislil, da je postavi zadostoval. Jaz ne razumem, zakaj bi imel zapasti globi. Na to se mi odgovori: „Vi ste se pregrešili zoper ta in ta paragraf postave o živinski kugi.“ — Jaz vprašam: kako stara pa je že ta postava? — Povedali so mi leto, kedaj se je dala. Na to rečem: Če je postava že lansko leto bila v veljavi in moči, zakaj že lani niste tirjali posov za živino? in zakaj Trbiško županstvo ni opomnilo najemnika planine, kaj naj stori, da se ne opeče? — Župan odgovori: „jes nisem se spomnil te postave“, in financar je tudi pritrdil, da se je ni spominjal; ovadil nas je le žandar. Sodnik pa reče, postava

je bila razglašena po zakoniku in ima postavno veljavo. „Čudno“, jim tedaj odgovorim, „če pri županstvu za postavo ne vejo in se je celo financarji ne spominjajo, kako se more kaznovati gospodar ali kmet, ki ne bere in ne razume zakonika ali uradnih časnikov. Treba bi bilo, naj se vsako leto spomladi od župana pred cerkvijo oklicuje.“ — Slednjič dostavim, „jaz nisem kriv prestopka, ker vso odgovornost je na se vzel najemnik planine.“ Njega pokliče sodnik v sobo, in kedar potrdi, da je res tako, naloži mu — 50 kr. globe, katero potem jaz za njega plačam. Ko pridem iz kancelije, zvem, da so enemu gospodarju, ki je gnal 12 glav naložili 25 gld. globe; volil je pet dni sedeti. Najemnik planine je dobil 5 gld., drug gospodar 4 gld. globe. Vse to pa zaradi tega, ker se postava ni razglasila dostatno. Spominjam se, da so nam do leta (1861?) razglašali postave tudi v slovenski prestavi; enako tudi v državnem zakoniku. Da so opustili razglašati postave v slovenskem jeziku za koroške Slovence, je na mnoge strani krivično in nam v veliko škodo. Še celo pred letom 1848 so razglašali postave zlasti kmeta zadevajoče v slovenski prestavi; zakaj to zdaj opuščajo? Zdaj v srečnej dobi, ko imajo menda enake pravice vsi deželni jeziki. Dobro mi je znano, da postava, bodi si nemški ali slovenski razglašena pred cerkvijo, ne bo precej vsakemu umljiva, temuč treba je, da se razpravlja v poglavitnih potezah in točkah v lahko umljivej besedi po slovenskih časnikih n. pr. kakor jih razpravlja „Slovenski Pravniki.“ Še le potem bi se mogli župani, če jih je velja, z njimi seznaniti in jih občinstvu razlagati. Pred vsem pa je želeli, da se napravi slovenska avtentična prestava. Jaz sem prepričan, da bi mnogoteri župan slovenskim Korošcem rad postavil slovenski oklical, če bi se mu dala v umljivej prestavi; sam pa tega ni kos, tudi ni dolžen storiti, in tako se opušča, ljudstvo pa ostane nevedno. V tej zadevi močno želim, naj bi se reč na boljši obrnila; tu je treba poduka in manj bo prestopkov, manj glob, zaporov in pravn.

Iz Slov. Plajberga. (Posojilnice še zmirom nemamo.) Skoro bo leto minulo, kar smo začeli snovati posojilnico, pa je še zdaj nemamo. Prosili smo za njo pri deželni sodniji, — se ve da po slovensko. Dolgo smo čakali odgovora. Vender smo ga dočakali! Prošnje se nam je vrnila nazaj s pristavkom, da moramo priskrbeti za vse priloge avtentično nemško prestavo. Proti tej razsodbi smo se hoteli pritožiti pri viši sodniji in g. tajnik Vršec je bil tako dober, da nam je napravil rekurz ali pritožbo. Toda zamudili smo obrok! Potem nam je naredil g. Vršec drugo pritožbo na pravosodno ministerstvo. Na to še nemamo odgovora. Ob enem smo dobili od finančne gosposke povelje, da moramo plačati 27 gld. kazni, češ, da smo na prošnjo pritisnili premajhen štampelj ali kolek. Gosp. Vršec nam je pisal, da se finančna gosposka moti in naredil nam je spet pritožbo zoper to kazni. Tako samih pritožb ni konca ne kraja, posojilnice pa še zmirom nemamo. Po Kranjskem in Štajerskem se delajo posojilnice tako gladko, pri nas imamo pa take težave. Mi kmeti si ne vemo pomagati; prosimo tedaj slavno zvezo slovenskih posojilnic, naj nam ona pomaga, kakor do zdaj! Gospodu

tajniku Vršecu pa se lepo zahvalimo, da se je že toliko potrudil za nas.

Iz Dovjega. (Povodenj.) Dolgo Vam že nič nisem pisal; pa tudi zdaj Vam nimam kaj veselega sporočiti. Imeli smo tukaj od 25. do 28. septembra strašno povodenj, kakoršne že od leta 1851. ni bilo v teh krajih. Vtonil k sreči nobeden ni, vendar so iz nekterih hiš komaj golo življenje odnesli. Škoda pri hišah, žagah, mlinih, pridelkih, zemljiščih, potih in mostovih znaša samo v naši fari čez 10 tisuč. Ravno toliko ali pa še več škode imate pa samo v našem kraju Rudolfova železna in pa cesarska cesta. Promet je bil tri dni popolnoma pretrgan. Gospoka bo nabiranje milih darov razpisala; nekteri so res v hude potrebe prišli, ker jim je pridelke odneslo. — Zato pogosto molimo: Ognja, potresa, povodnji reši nas, o Gospod!

Iz Podbrezja. (Naša nova posojilnica.) Tudi pri nas smo si napravili posojilnico. To je dobro na dve strani. Prvič za tiste, ki bi si radi kak krajeec na strani položili; ni jim več treba hoditi v daljno Ljubljano do hranilnice, lahko naložijo svoj denar v domači posojilnici. Dobra pa je posojilnica tudi za take, ki v naglici potrebujejo kak denar. Ni jim treba dolgih potov, velikih prošenj in stroškov, ni jim treba dva, tri mesece čakati na denar. Kdor je zaupanja vreden, dobi denar v domači posojilnici precej, brez stroškov. Le tega naj posojilnica nikar ne stori, da bi posojevala velike svote. Za kmeta je zmirom nesreča, če se zadolži. Z majhnim denarjem pa mu je včasih prav pomagano. Kmetu naj se le toliko posodi, da lahko denar povrne brez težave.

Poslovati je začela naša posojilnica 18. okt. Uradne ure bodejo vsak ponedeljek od dveh do petih popoldne. Pisarnica je v Podbrezji št. 13. Bog daj srečo!

Iz Ljubljane. („Kmetom v pomoč“) imenuje se izvrstna knjižica, ponatisnjena iz uvodnih člankov „Slovenčevih“ ravno tega naslova. Pisatelj jim je dobro znani župnik č. g. Ivan Belec v Fužinah (Weissenfels), založila jo je pa „Katoliška Tiskarna“ v Ljubljani. Knjižica obsega 144 strani in velja 25 kr., po pošti 5 kr. več. Kdor jih vzame 10, dobi 1 po vrhu. Vsebina knjižice je „Slovenčevim“ naročnikom že znana: tistim pa, ki niso čitali dotičnih člankov v „Slovencu“ pa le toliko rečemo, da je ravnokar izšla knjižica v tej stroki nekaj posebnega, ker je do sedaj v slovenskem jeziku še nismo imeli. Gosp. pisatelj se je mnogo trudil pri sestavi te knjige in na čast mu bodi rečeno, da je tudi svoj namen dosegel. V njej podal nam je nekaj, kar se bode posebno tistim prilegalo, katerim je na srce žalosten razpad našega kmetiškega stanú in bi mu radi kvišku pomagali. Naj se to tudi ne bode takoj doseglo — razpad in rast se godi polagoma — a stanje se bode vsakemu pojasnilo, kdor bode knjižico čital z marljivostjo in razumom. Zato knjižici želimo, da se razširi po vseh slovenskih krajih.

Iz Šmihela pri Šoštanju. (Umeščenje novega g. dušnega pastirja.) Vsa naša fara se je veselila, ko smo zvedeli, da dobimo za dušnega pastirja č. g. Ivana Govediča, za kterega sme sami prosili. Z veselim pokanjem možnarjev smo pozdravili to novico. Inštalacija ali umeščenje pa je bilo 8. septembra. Na predvečer goreli so

kresi po hribih. Postavili smo dva velika maja in dva slavoloka. Godba je igrala, Družmirski in Lokovski fantje pa so streljali, da je bilo kaj. Vsi farmani so gospoda veseli; Bog jim daj zdravje, da bi dolgo let ostali med nami!

Iz Donavice pri Ljubnu na zgornjem Štajerskem. (Nova šolska hiša.) Tudi tukaj v nemškem kraju nas je dosti Slovencev, delavcev v fužinah. Imamo tudi novo lepo šolo, se ve da le nemško. Ko bi bilo toliko nemških delavcev v kakem slovenskem kraju, bi se jim že priskrbela nemška šola. Naša nova šola veljala je 30.000 gld., 12.000 je menda dala alpinsko-montanska družba. V krščanskem nauku pa tukajšni duhovniki naše otroke skrbno podučujejo, za kar se jim prav lepo zahvalimo. Lepo je videti šolarje, kako lepo spodobno stojijo pred oltarjem in zvesto molijo iz molitevnih bukvic! Posebne hvale so vredni katehet g. kaplan Konrad Kogler, ki hodijo vsak dan v šolo krščanski nauk učiti.

Kaj dela politika.

V državnem zboru je predložil denarni minister Dunajevski proračun za leto 1886. Stroškov je 513 milijonov in 582.710 gld., dohodkov pa 506 milijonov in 939.788 gld. Primanjkuje tedaj še 6.642.922 gld. Med stroške pa so štete tudi nekatere stavbe pri železnicah, ki spadajo bolj med izvanredne (posebne) stroške. Ako bi se ti stroški odšteli, potem ni nobenega primanjkljaja, ampak bi še ostalo 260.000 gld. V tem stoletju nam še noben minister ni položil tako srečnega računa! Novega dolga ne bo treba nareediti, ker ima država še letos dobiti od severne železnice okoli 12 milijonov, in se bo primanjkljaj pokrila iz tega denarja. Iz tega se vidi, da sedanja vlada bolje gospodari, kakor so prejšnje, liberalne. Pod liberalnimi vladami smo vsako leto naredili 30 do 50 milijonov novega dolga.

Slovenski in nemški konservativni poslanci so sklenili, da se hočejo potegniti za katoliške šole. Nekaj se bo gotovo zgodilo zastran šol, tako hitro pa ne gre, ker se morajo najprej dogovoriti med seboj slovenski, dalmatinski, češki, poljski in nemško-katoliški poslanci, potem se je treba pogoditi z vlado. Tako je treba prav trdno postaviti temeljni kamen, ker naši poslanci prav dobro vejo, da se bojo liberalci za šolo vojskovali kakor levi. Ako namreč zgubijo šolo, zgubijo vse.

Slovenski poslanec Vošnjak se je potegnil za to, naj bi se na Dolenjskem in spodnjem Štajerskem nasadile ameriške trte, kjer je stare trte pokončala trtna uš. — Poljski poslanec Javorski pa predlaga, da bi morali taki nekaj plačati na meji, kateri vozijo žito iz tujih dežel v naše kraje. S tem hoče pomagati kmetom, ker misli, da se bo domače žito potem podražilo. — Iz tukajšnih „Freie Stimmen“ zvemo, da je gosp. minister in naš poslanec baron Pino govoril z gosp. baronom Konradom zavolj koroških šol in da je minister Konrad potem deželnemu šolskemu совету naročil, naj odgovori na pritožbe, ki so našete v knjižici „die Kärntner Slovenen.“ Hvaležni smo g. baronu Pinu, da se je po-

trudil za nas; prav je, da se posluša tudi deželni šolski svet, pa ministerstvo naj potem pravično razsodi!

Na Turškem se vojska še ni začela. Vender pa se Turki, Bulgari, Srbi in Grki vsi pripravljajo na boj. O Srbih se sliši, da ne mislijo vdariti na Turke, ampak na svoje slovanske brate Bulgare. To bi bilo žalostno!

Gospodarske stvari.

Skušnje pri narejanju tolkle, jabolčnice in gruškovca.

To delo je že za letos minulo, vendar bo dobro za drugokrat opozoriti na skušnje, katerih so si zvedenei v tej stroki gospodarstva bili nabrali.

1. Gnjili sad se mora posebno takrat varčno odbirati, kedar mislimo tolklo narediti za prodajo. Tvarine gnjilobne so uzrok, da tolkla dobi slab okus in da se ne sčisti lepo, ampak kalna postaja.

2. Trd sadež se naj nekaj časa ležati pusti, da se nekoliko zmehča. Kajti tako se da bolje stolči in čisteje sprešati.

3. Železa ne smemo blizu pustiti. Zlasti skrbeti je, da se ne zgubi kakšen žrebelj v tropine; tudi železnih lopat ne smemo v nje zatikati. Vretenca na pilkah se naj dobro z lojem namaže. Železo stori, da postane tolkla sprva zelena, potem siva in naposled črna.

4. Krhliji morajo biti kar mogoče majhni. Sploh sadež se ima drobno stolči. Zato ne kaže z mašinami ga rezati na kose. Veliko bolje toraj je, če sad na preši po stari navadi do dobrega stolčemo.

5. Kdor ima lepega sadu, ta naj stolčene tropine 1—2 dni na preši ležati pusti, večkrat premeša in dobro pokrije, da zrak ne pristopa.

„Sl. Gosp.“

Za poduk in kratek čas.

Štempihar.

V naših časih jih ni, pa tudi v starih časih je bilo malo tako močnih ljudi, kakor je bil Štempihar. Rojen je bil Štempihar v Olševku v Št. Jurski fari na Gorenjskem. On je bil tako močen, da je težko obložene parizarje (velike vozove) na cesti privzdigoval in obračal.

Enkrat je pripeljal neki voznik s parom konj velik sod vina z Dolenjskega. V Olševku ga je zalezla noč, zato se tam ustavi in prenoči v gostilnici. Štempihar pa zleze po noči pod voz, ga vzdigne na hrbtu in ga presuče. Voznik je zjutraj zgodaj vstal, še pred svitom, oblačno je bilo pa tudi. Zato še videl ni, da je voz narobe obrnjen. On je kar konje napregel in peljal sod nazaj proti Ljubljani, od koder je bil prej ta dan prišel. Še le čez kaki dve uri, ko se je naredil že veliki dan, zapazil je svojo zмотo.

Štempihar je šel večkrat tudi s kontreban-tarji, ki so iz Hrovaškega tobak nosili. On je bil kakor nalašč za to, saj on ga je nesel toliko, da ga dva korenjaka naših dni še od tal ne pridigneta. V Trebnem na Dolenjskem ga zalezajo

enkrat „leblajtarji“ ali mejači. Oni se vsujejo okoli njega in mu rečejo: „Le čakaj, Štempihar, zdaj si nam prišel enkrat v pest!“ Štempihar pa jih zaničljivo pogleda in reče: „Otroci, bežite, če ne, bo druga pela!“ Ker pa niso hoteli bežati, zgrabi jih zdaj tega zdaj družega in jih pomeče čez neko streho na dvorišče, da so siromaki dosti imeli.

Fante je imel dolgo časa v strahu. Če jih je bilo prav dvajset vkup, vender so vsi zbežali, kedar so zagledali Štempiharja. Enkrat ga je pa neki fant od zadej ydaril z železnim kolom po glavi. Od tega časa Štempihar ni bil več zdrav, in je kmalo potem umrl.

Smešničar.

Jakec je dal Mihcu eno za uho. „Ali je to za res ali je le špas?“ praša Mihec ves jezen. „Za res je to, za res!“ reče Jakec. „Če je za res,“ reče Mihec potolažen, „potem naj bo; za špas pa bi se jes ne pustil tako močno vdariti za uho!“

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Še zmirom prihajajo žalostne novice iz zgornje Koroške. Zila, Drava, Bela, Zilica in njih pritoki napravile so spet na novič dosti škode; prebivalci pa so bili v velikem strahu. Gosp. dež. predsednik je obiskoval ponesrečene kraje. — Dne 10. okt. so bile izžrebane srečke loterije, da se ustanovi zavetišče spridenim deklicam v Celovcu. — Stavbe pri Dravi so se v mnogih krajih slabo obnesle. Tako smo zvedeli, da jih je voda spodkopala pri Podgradu v spodnjem Rožu. — Katoliško-politično društvo Koroško zborovalo je 11. okt. govorili so gg. predsednik prof. Einšpieler, baron Reyer in vrednik Haderlap. Sklenilo se je, prositi nemško-konservativne in slovenske poslance, naj se poganjajo za to, da se šola postavi spet na versko podlago. — V Št. Urhu pri Mostiču je umrl veliki posestnik Jur Wildhaber. Bil je zvest katoličan. — Celovski mesarji so sklenili v svoji zadrugi, da morajo mesarski učenci ob nedeljah popoldne priti v cerkev h krščanskemu nauku. Naprosili so si posebnega duhovnika, da bo učencem razkladal krščanske resnice. Prvi nauk je bil 18. okt. To je pač bolj pametno, kakor pa če se rokodelski učenci potikajo po gostilnicah, kjer ne vidijo in ne slišijo nič prida. Naj bi se še druge rokodelske zadruge učile od mesarjev, kaj je prav za učence! — V vodo šel je v Celovcu 54letni čevljar Karl Eigensner, iz Ptujja doma. Stiskala ga je bolezen in revščina. — Pri plavžju v Löllingu se je ubil po nesreči 15letni delavec Jur Šušnik.

Na Kranjskem. Dne 15. nov. bo občni zbor zveze slovenskih posojilnic v Ljubljani. Želeti je, da bi se možje pogovorili tudi o tem, kaj je storiti, ker Celovška sodnija noče reševati slovenskih prošenj za ustanovo posojilnic, ampak zahteva avtentično prestavo vseh prilog. — V Ljubljani je utonil Tone Žagar iz Velč.

Na Štajerskem. Svitli cesar so podarili 1000 gld. za Mariborsko stolno cerkev, ki se ravno zdaj popravlja. Mil. knezoškof Labudski pa so dali 300 gld. za novo kapelico v Mariborski bolnišnici. — Raz hleva padla in ubila se je neka dekla v Negovi. — „Kmetški prijatelj“ ali tudi „Celjski lisjak“ imenovan se je stegnil. Naj bi šla „vahtarica“ kmalo za njim! — V Orehovi vesi so ubili viničarja Mlinariča. — Tri vojaške novince so napadli in hudo pretepli neki surovinci pri Ločici v savinski dolini. To je žalostno! — V Celji in v Ptujem so napravili podružnice šolske družbe sv. Cirila in Metoda. — Kmeta Lobnika so v Celji obsodili na tri dni ječe, ker je tri druge kmete zmirjal z „nemškutarji“. Kako bomo zdaj tiste imenovali, ki zatajijo svoj slovenski rod in se štulijo za „Nemce“? Ali bo tudi to razžaljenje, če jih imenujemo „posili-Nemce“? Ali pa jim bomo rekali „narobe-Slovenci“.

Na Primorskem. Podružnico šolske družbe sv. Cirila in Metoda napravili so tudi v Trstu. — Na državni gimnaziji v Trstu je letos upisanih 150 Slovencev. Vender se nič ne sliši o slovenskih paralelkah, ne v Trstu, ne v Gorici, ne v Celji, ne v Mariboru. Še malih šol slovenskih ne privoščijo Slovincem v Trstu. Kako živo pa se skrbi za nemške otroke v Ljubljani! — V Trstu se je naredila slovenska pevška zveza. — Tam mislijo tudi ustanoviti novo banko in podružnico Anglobanke. — 4. okt. je bila velika narodna veselica v Renčah. — Na jadranskem morji so bili zadnji čas hudi viharji.

Druge avstrijske dežele. Pol milijona goldinarjev je obljubil neki na Dunaji živeči Tirolec dati v ta namen, da se napravi v Inomostu na Tirolskem sirotišnica za dečke, pa proti temu da se ta zavod postavi pod duhovno vodstvo. Liberalni mestni zbor v Inomostu pa še ugiba, ali bi ponudbo sprejel ali ne! Kako veseli bi bili mi Korošci, ko bi nam kdo ponudil toliko denarja. Tudi v Celoveu namreč želimo napraviti deško sirotišnico, pa nabrali smo do zdaj še le 84 gld.

Tu je dežele. Za prihodnje leto so sv. oče papež oklicali sveto leto, da bi se z molitvijo odvrnile nevarnosti, katere pretijo ljudem. — Kitajci v Aziji strašno preganjajo kristjane. Odkar se je vojska s Francozi začelo, pomorili so jih blizo 24.000; razdjali so tudi cerkve in hiše kristjanov. Vsega tega bi ne bilo, ko bi Francozi in drugi doma ostali in ne nosili „kulture“ po svetu. Oni le podirajo, kar so zidali misijonarji z veliko težavo!

Drobtince. Amerikanci so v vsakem oziru več nego čudni ljudje. Posebno čudni, da, že skoraj smešni so pa, kedar stavijo; stavijo pa Amerikanci posebno radi na vsako stvar, ktera se še ni zgodila in jo pričakujejo. Tako so bile stave jako razne na poslednje volitve novega državnega predsednika Clevelanda. V Bostonu je stavila neka gospa, imenitna in bogata z nekim gospodom 50 proti 300 dolarjem, da bo zmagal v državi New-Jork Cleveland s 10.000 glasovi. Ob enem se je gospa zavezala, če stavo zgubi, da bo prostovoljno tako dolgo na velikem trgu orehe prodajala, dokler si zopet zgubljenih 50 dolarjev ne pridobi. Zgubila je, in res je jela prodajati v majhni leseni kolibici jako lepe orehe, kateri so bili pa sosedom njenim, gospodom, ki so jo poznali in so njeni

prijatelji bili, tako vseč, da so jih v enem tednu tolikanj pokupili, da je imela gospa 112 dolarjev dobička, ktere je vse revežem prepustila. Nek drug gospod, Novojoški slikar Klein, je stavil, da bo Blaine izvoljen. Tudi ta je zgubil in je moral fino črno oblečen z belim zavratnikom vsak dan po velikem trgu Novojoškem lajnati. Njegova hčerka je pa denar zbirala za lajnača na srebrnem krožniku; ker se je gospodi že zdelo, da bo tudi ta denar za blag namen, so globokeje v žepe segali in res, vse, kar sta oče in hči, ki sta bila sama za-se zadosti premožna, nabrala, dobili so reveži. Tudi lepo in blago!

* Veliko nam še manjka, nam katoliškimi Avstrijcem! 35 milijonov nas je in še ene katoliške univerze nimamo. V tem oziru smo še za Beduini v Siriji zadej, ki imajo na razpolaganje izvrstno urejeno katoliško univerzo v Bejrutu. Vodijo jo jezuitje s takim vspehom, da se more meriti z najboljšimi v Evropi. Sinovi beduinskih glavarjev od daleč in blizo prihajajo k temu studentu vede, da se izobražijo v novodobnem slovtvu in drugih potrebnih vedah. Odlično mesto med jeziki, ki se ondi predavajo, zavzema arabsčina, kar je baje vzrok, da dobivajo jezuitje svoje gojence in učence še celo iz daljne Arabije. Tudi slovanščina se podučuje, ker je nekoliko dijakov tudi Slovanov, namreč Bulgarov, večina jih je pa iz Sirije, Palestine, Egipta in bližnjih pokrajin. Pri poduku nima razloček v veri nobene veljave in nobenega pomena, ker to katoliško univerzo obiskujejo katoličanje, razkolkniki in muhamedani. Da vstrežejo vsem zahtevam in potrebam, otvorili so jezuiti lansko leto še zdravniški oddelek, kterege tedaj še ni bilo. Tako razširjajo ti „črni“ jezuitje Kristusovo vero in prosveto med paganskim narodom, med tem, ko jim Evropa vrata zapira, zato se pa tudi vedno bolj v paganstvo pogrezuje. Vspeh kterege imajo jezuitje v Armeniji, Siriji in Indiji prav dobro osvetljuje besede, da odvzame Bog kraljestvo božje kakemu nehvaležnemu narodu in ga da drugemu, ki bode sad obrodil. V Evropi otemnelo je vsled mlačnosti vernikov solnce krščanstva; na vzhodu med mahumedani in Hindu pa vzhaja!

* Kako ljudje mrjó. Angležki statistikar dr. Farr je po zelo skrbnem preiskavanji gledé mrljivosti ljudstva našel tak le račun. Izmej enega milijona otrok, ki se živi rodé, umre jih v prvem letu 150.000; v drugem letu jih umre 53.000, tedaj dober peti del v dveh letih po rojstvu; v tretjem letu jih pokosi smrtna kosa še 27.000. V poznejših desetih letih, to je do spolnjenega trinajstega leta, pa mrljivost ni velika, ker jih umre le okoli 4000. Od te dobe pa do 45. leta podró jih življenja težave in britkosti pol milijona v grob. Šestdeseto leto dočaka okoli 370.000, osemdeseto 37.000, ki pa so zgubili že svoje moči in se jim kolene tresejo. Konec 95. leta jih je le še 223, ki pa naglo mró, da se po 108. letu preseli zadnji za enim milijonom svojih tovarišev v večnost.

* Ženske niso za velike šole. Na Ruskem se silijo dekleta v latinske in velike šole. Pa knez Meščerski pravi o njih: izmed 100 takih študiranih žensk jih postane 25 nihilistovk, 30 vlačug, 25 vedno bolehnih žen in 20 „učenjakin“, ki se

rijejo v javne službe ali pa za učiteljice pri bogatih hišah. Kaj prida ni nobene take ženske.

* **Dijaške ustanove.** Tržaški trgovec Grego je založil 6 ustanov za študente, in sicer 2 za vseučilišnike, 2 za tehnikarje in 2 za kup-čijske šole.

Duhovniške spremembe v Krški škofiji.

Za župnika v Ettendorf je imenovan č. g. Jož. Stefaner, dozday župnik v Löllingu. — Prestavljeni so: č. g. kaplan Leop. Pazdera iz Sovodja v Volšberk; č. g. kaplan Jožef Pfohl iz Volšberka v Sovodje; č. g. provizor Jan. Obereder iz Moravč (Mörtschach) v Berg. — Razpisane so fare Motnica (Mettnitz) Berg in Holmec (Kolbnitz). — Č. g. Jožef Jandl do zdaj kaplan v Zagornici (Sagriz) je prestavljen za provizorja v Kot (Winklern): za kaplana v Zagorico pa je poklican novomešnik č. g. Jožef Habernik. — Umrl je č. g. Pavel Kohlmaier, dekan in žup. v Bergu.

Opomin in prošnja.

Č. g. prof. A. Einšpieler so meni blagodušno prepustili vse terjatve do zaostale naročnine na nekdanjega

„Slovenskega Prijatelja“.

Terjatve so uknjižene, pa mnogi č. g. naročniki so med tem časom pomrli, mnogi so se preselili, tako da bi bilo za mene težavno, pozvedeti pri vsakem sedanjo bivališče in poštno postajo. Prosim torej po tej poti vse č. gospode, ki so za „Prijatelja“ še kaj na dolgu, naj mi sami brez terjanja pošljejo vsaj nekoliko te zastale naročnine. Zadovoljen sem, ako dobim za vsaki letnik le po 1 gld.

S spoštovanjem

Filip Haderlap,
vrednik „Mira“.

France Blaznik, slikar v Celovcu (šolske ulice 17) se priporoča č. duhovščini za napravo novih oltarnih slik, križevih potov, Božjih grobov in tudi freško-malarij na zid. Tudi popravlja stare podobe; nareja slikarije v kapelicah, na križih, hišah itd. Vse po najnižji ceni.

Službo organista in cerkvenika išče 27leten, vojaščine prost mož, ki je ob enem tudi krojač. Ime se izvé pri vredništvu „Mira“.

Dr. Jožef Schell, pravdarski dohtar, ima zdaj svojo kancelijo v Slovenjem Gradcu.

Janez Hafner, pek v Borovljah, vzame fanta v poduk.

Pravo dolensko vino se pije v Celovcu v gostilnici pri „Fortuni“ v Frölichovih ulicah blizo trgovca Merlina. Ravnokar je došlo letošnjo novo vino, prav sladko. Slovenci najrajši zahajajo v to gostilno.

Službo občinskega tajnika (pisarja) išče mož, ki je ta posel opravljal že 17 let po raznih soseskah. Zmožen je popolnoma slovenskega in nemškega jezika. Njegovo ime se izvé pri vredništvu „Mira“.

Zvonove lijejo **Janez Dencelnovi sinovi** v Mariboru, kakoršno težo in kakoršen glas kdo želi. Dencelnovi zvonovi so od nekdanj na dobrem glasu.

Zahvala. Mi smo za našo cerkev pustili uliti tri zvonove pri Dencelnovih sinovih v Mariboru na Štajerskem. Zvonovi so lepo uliti, imajo lepo obliko in opravo, in prav lep, veličasten glas. Iz prijaznega hriba v Lipi prepevajo čast Bogu, pa tudi čast poštenega mojstra Dencelna, kterega za dobro vestjo priporočamo cerkvenim predstojnikom po Koroškem.

Cerkveno predstojništvo v Lipi pri Vrbi 11. novembra 1884. Janez Marinič, župnik; Primož Košat, Anton Kovačič, cerkvena ključarja.

Loterijske srečke

od 17. oktobra.

Gradec	86	40	31	15	89
Dunaj	52	69	4	36	46

Tržna cena v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitru	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	—	6	25
rž	4	20	5	25
ječmen	3	40	4	50
oves	2	20	2	50
hejda	4	20	5	25
turšica	4	80	6	25
pšeno	—	—	—	—
proso	—	—	—	—
grah	—	—	—	—
leča	—	—	—	—
fižol	—	—	—	—
krompir	1	—	1	30

	na kilo	
	gld.	kr.
goveje meso	—	60
teleče meso	—	70
svinjsko meso	—	70
koštrunovo	—	44
maslo	1	—
puter	—	94
prekajen špeh	—	82
frišen špeh	—	70
mast	—	74
100 kil sena	2	10
100 kil slame	1	70
100 kil deteljnega semena	—	—